

Kirkens religiøst-poetiske sprog kan udvide vores perspektiv i forhold til FN's verdensmål

– Interview med biskop Peter Fischer Møller

Peter Fischer Møller er biskop i Roskilde stift, men han er også kendt for sit store engagement omkring klima og miljø. Alle FN's 17 Verdensmål er dog vigtige, påpeger han. De skal ses i sammenhæng og løses kun, når alle tager ansvar. I kirken har vi et særligt religiøst-poetisk sprog at byde ind med, når FN's verdensmål adresseres, og de er oplagte at inddrage i kirkens undervisning.

Af Sidsel Leth Svensson, religionspædagogisk konsulent

FN's Verdensmål løses i sammenhæng med hinanden

Peter Fischer Møller er i høj grad optaget af klima, miljø, biodiversitet og bæredygtighed i forhold til forbrug af klodens ressourcer: »Af det særlige ansvar vi som mennesker har for livet på jorden,« forklarer han. Men alligevel sætter han ikke nogle mål over andre, når det kommer til FN's Verdensmål. »Der er en pointe i, at man tænker de 17 mål sammen, som det netop er blevet visualiseret i Verdensmålenes logo. Det her er mål, som skal tænkes sammen, og hvor løsningerne også hænger sammen,« indleder Peter Fischer Møller, da Kirken Underviser besøger ham. For at understrege sin

pointe, bærer Peter Fischer Møller en pin med logoet for FN's Verdensmål.

Han forklarer videre: »Et mål, der ikke lyder enormt sexet, er fx »partnerskaber for handling.« Det handler om, at de her mål kan vi ikke løse individuelt. De kan kun løses i fællesskab. Målene adresserer verdens udfordringer fra forskellige vinkler. Nogle fokuserer på et problem, og nogle fokuserer i højere grad på, hvordan problemer skal angribes for at blive løst.«

Dog påpeger Peter Fischer Møller, at enkelte mål kan stritte lidt i forhold til hinanden. Fx står målet om at begrænse klimaforandringerne i et vist spændingsforhold til målet om fortsat økonomisk vækst. Men så meget desto mere er det vigtigt, at de 17 mål ses i sammenhæng med hinanden.

»Kirken er, udover et fællesskab af mennesker som tror på Jesus Kristus som hele verdens frelser, også en civilsamfundsorganisation, som driver en virksomhed, hvor vi kan gøre ting bedre.«

Kirken er en naturlig partner omkring FN's Verdensmål

Udover at de 17 mål skal ses i en sammenhæng, så skal de også løses af os alle sammen. Vi har hver især noget at bidrage med - også kirken, slår Peter Fischer Møller fast.

»Det her er mål, der skal adresseres på alle mulige forskellige niveauer. Kirken er, udover et fællesskab af mennesker som tror på Jesus Kristus som hele verdens frelser, også en civilsamfundsorganisation, som driver en virksomhed, hvor vi kan gøre ting bedre. Vi kan fx bruge vores energi med større tænkksomhed og større ansvarlighed, vi kan købe varer mærket som bæredygtige eller økologiske, og vi kan bruge vores kirkejord, så driften i højere grad er i pagt med de 17 Verdensmål.«

Men kirken kan gøre andet og mere end at vise ansvarlighed og tænkksomhed i det daglige arbejde. Vi kan ikke gå til Bibelen og se, hvad den fx mener om klimaforandringerne, for det er ikke et spørgsmål, som overhovedet var på dagsordenen, da de bibelske forfattere skrev det, som nu er samlet som Bibelen. Men de bibelske beretninger og den kristne tradition kan være en øjenåbner og give et vigtigt bidrag til at løse udfordringerne omkring FN's 17 Verdensmål.

»Det handler om det religiøst-poetiske sprog,« fortæller Peter Fischer-Møller. »Vi betjener os i det daglige af en række forskellige sprog, fx et økonomisk, politisk eller naturvidenskabeligt. Sprog retter vores opmærksomhed mod en bestemt tilgang til de områder, vi taler om, og der skal vi ikke undervurdere, at et religiøst-poetisk sprog betyder, at man kan få øje på noget, man ellers ikke havde set. Fx ved at holde en gudstjeneste om et verdensmål eller ved at sætte det ind i en særlig rituel ramme.« Han forklarer videre:

»Hvis vi fx kalder verden for Guds skaberværk, så får vi øje på, at naturen har værdi i sig selv. Når vi taler om mennesket som forvalter i stedet for som ejer af naturressourcer, så får vi øje på det ansvar, vi har for naturen. At det er betroet gods, vi har mellem hænderne. Vi står til ansvar for Gud, og vi står til ansvar for kommende generationer. Hvis vi taler om retfærdighed og ser det i et bibelsk perspektiv, bliver vi opmærksomme på, at vi har et særligt ansvar for dem, der ikke kan klare sig selv - enken og den faderløse og den fremmede som det hedder i den bibelske beretning. Og vi kan jo sagtens i dag se, hvem der i dag er klodens enker og faderløse og fremmede.«

»Sprog retter vores opmærksomhed mod en bestemt tilgang til de områder, vi taler om, og der skal vi ikke undervurdere, at et religiøst-poetisk sprog betyder, at man kan få øje på noget, man ellers ikke havde set«

Kirkens undervisning

God undervisning af børn og unge handler i høj grad om at være til stede, hvor de unge er, og hjælpe dem med at svare på de spørgsmål, der fylder i deres liv her og nu. Og derfor er Peter Fischer Møller ikke i tvivl om, at FN's Verdensmål har sin plads og berettigelse i kirkens undervisning. De unge rækker faktisk selv hånden frem mod kirken, fx når det handler om klima og bæredygtighed, hvor den unge generation er voldsomt engageret.

»Jeg synes, det er fantastisk, at den unge generation - nu med Greta Thunberg og Friday for future-bevægelsen - siger, »I har snakket om det her i 35 år, men I gør for lidt. Nu går vi foran og siger, at der skal handling til!« Og så bliver jeg glad, når en gruppe unge skolestrejkende i Roskilde siger: »Vi har en biskop, mon ikke han har noget at bidrage med, når vi samles til demonstration på Stændertorvet?« Det er da en gave, at de unge betragter én som en relevant stemme!«

Men udover at de unge selv rækker hånden frem mod kirken i spørgsmål om klima og bæredygtighed, så har kirken også en unik mulighed for at vise de unge, at den er en del af samfundet og verdens globale fællesskab.

»Kristendom, kirke og evangelium er ikke noget, der kun foregår inde bag nogle tykke middelaldermure et eller andet sted afsondret fra det øvrige samfund. Det er faktisk en integreret del af vores livsforståelse og livsfortolkning,« forklarer Peter Fischer Møller.

Han fortsætter: »Den fantastiske mulighed, som FN's Verdensmål giver, er, at vi ikke KUN har en særlig kirkelig dagsorden eller en særlig naturfredningsdagsorden eller en anden dagsorden, men også har en fælles dagsorden, vi kan samarbejde om.«

Kirken politiserer ikke, fordi FN's Verdensmål adresseres

Når kirken eller repræsentanter for kirken bevæger sig ud i samfundet og interesserer sig for de områder, som har at gøre med det social-etiske og med samfundsetikken, så sker det, at man anklages for at bevæge sig hen imod en politiserende kirke. Den mulige kritik lytter Peter Fischer-Møller opmærksomt til:

»Kirken skal ikke blive en filial af et politisk parti. Vi skal ikke stille os op og sige det samme som nogle andre. Vi har vores eget at sige i forhold til det, som er en fælles global dagsorden. Kristendommen har ikke kun at gøre med det individuelle, personlige og eksistentielle, men har altid også forholdt sig til det fælles i familien, lokalområdet og samfundet. Etik er også et fælles anliggende.«

Kirkens sprog er også salmesang

Kirken kan bidrage til perspektivering af verdensmålene med ord som skabelse, forvalterskab, synd, retfærdighed, håb. Og kirken har særlige måder at udtrykke sig på i liturgier og ritualer og bønner og sang - ikke mindst salmesang. Adspurgt om salmebogen kan gøre os klogere på FN's Verdensmål, er Peter Fischer Møller lige ved selv at bryde ud i sang.

»Min påstand er,« fastslår han, »at hvis vi alle sammen startede hver morgen, inden vi spiste vores havregryn, med at synge ›Op, al den ting som Gud har gjort‹, så fik vi nogle briller på næsen, som gjorde, at vi gik ud og behandlede naturen og hinanden med større nysgerrighed, med større glæde og med større varsomhed, end vi gør, hvis vi bare går ud og tager det hele som en selvfølgelighed. Og hvis det handler om fred og retfærdighed, så kunne det godt være, at vi skulle synge ›Guds fred er mer end englevagt‹ eller ›I blev skabt som mand og kvinde‹, hvis fokus er på målet om ligestilling mellem kønnene.

Vi blev hurtigt enige om, at man let kunne samle en lille salmebog, der med 17 salmer adresserer hver af FN's 17 Verdensmål. Den bold er så hermed givet op til læserne!

Se Peter Fisher Møllers tale til klimaengagerede unge på Stændertrovet i Roskilde: